

МІЖНАРОДНІ РОЗРАХУНКИ ТА ВАЛЮТНІ ОПЕРАЦІЇ

Робоча програма навчальної дисципліни (Силабус)

Реквізити навчальної дисципліни

Рівень вищої освіти	<i>Перший (бакалаврський)</i>
Галузь знань	<i>05 Соціальні та поведінкові науки</i>
Спеціальність	<i>051 Економіка</i>
Освітня програма	<i>Міжнародна економіка</i>
Статус дисципліни	<i>Нормативна</i>
Форма навчання	<i>Очна (денна)</i>
Рік підготовки, семестр	<i>4 курс, весняний семестр</i>
Обсяг дисципліни	<i>150 год.</i>
Семестровий контроль/ контрольні заходи	<i>Екзамен</i>
Розклад занять	<i>http://roz.kpi.ua</i>
Мова викладання	<i>Українська</i>
Інформація про керівника курсу / викладачів	<i>Лектор: к.е.н., доцент, Грінко Ірина Миколаївна, grinko.irina.kpi@gmail.com Практичні: к.е.н., доцент, Грінко Ірина Миколаївна, grinko.irina.kpi@gmail.com</i>
Розміщення курсу	<i>Посилання на дистанційний ресурс (Moodle, Google classroom, тощо) Moodle: https://do.ipu.kpi.ua/course/view.php?id=1836 Google Classroom: https://classroom.google.com/u/0/c/MTU4MDQxMzEzNTg0</i>

Програма навчальної дисципліни

1. Опис навчальної дисципліни, її мета, предмет вивчення та результати навчання

Метою навчальної дисципліни «Міжнародні розрахунки та валютні операції» є формування у студентів навичок з практики виконання банками міжнародних розрахунків та проведення валютних операцій.

Під час вивчення навчальної дисципліни «Міжнародні розрахунки та валютні операції» студенти оволодіють навичками та отримають знання зазначені нижче.

- 1) Оволодіють теоретичними знаннями щодо: основних принципів формування та еволюції становлення міжнародного валютного ринку, інструментарію та механізмів його регулювання; сутності усіх видів та форм валютних операцій та міжнародних розрахунків; функцій, ролі та завдань міжнародних кредитно-фінансових установ тощо.*
- 2) Оволодіють методологією організації, оптимального вибору та проведення валютних операцій у здійсненні експортно-імпортової зовнішньоекономічної діяльності підприємств;*
- 3) Отримають навички оптимального вибору та поетапного проведення контрагентами документарних (чисте та документарне інкасо, документарний акредитив) і недокументарних (розрахунок векселями, чеками, авансований платіж, банківський переказ, платіж на відкритий рахунок та ін.) форм міжнародних розрахунків та вмінням управляти валютними ризиками, які виникають в міжнародній фінансовій діяльності.*

- 4) Оволодіють вмінням: системного аналізу та порівняння витрат з альтернативних способів міжнародного запозичення кредитних коштів для фінансування міжнародних розрахунків; визначення впливу валютного курсу на експортно-імпортні операції країни; обчислення паритетного співвідношення курсів валют, крос-курсів, форвардних курсів тощо.
- 5) Отримають знання та навички з підтримання кореспондентських відносин з іноземними банками, неторговельних операцій та міжнародних торговельних розрахунків, операцій з продажу-купівлі іноземної валюти, залучення та розміщення валютних коштів на внутрішньому та міжнародних грошових ринках.
- 6) Оволодіють знаннями та вмінням визначати регулятивні стратегічні пріоритети розвитку сучасної валютно-фінансової політики держави, прогнозувати тенденції розвитку валютного ринку та інтерпретувати отримані результати в ході досліджень в сфері валютно-фінансового середовища.

Метою навчальної дисципліни є формування у студентів компетентностей:

ЗДАТНІСТЬ:

ЗК 2 Здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу та встановлення взаємозв'язків між явищами та процесами.

- розуміти та аналізувати умови і фактори становлення та механізмів функціонування міжнародного валютного та фінансового ринків;
- виявляти системну сутність усіх видів валютних операцій та міжнародних розрахунків;
- ідентифікувати основні параметри валютного розвитку країн;
- визначати показники та дотримуватися методики у проведенні міжнародних розрахунків і валютних операцій;
- аналізувати особливості формування національних і міжнародних стратегій фінансового та зокрема валютного розвитку країн світу.

Основні завдання навчальної дисципліни. Після засвоєння навчальної дисципліни студенти мають продемонструвати такі результати навчання:

ЗНАННЯ:

ЗН 9 Закономірностей у проведенні валютних операцій та використання міжнародних розрахунків у здійсненні експортно-імпортної діяльності підприємств;

- механізмів та інструментарію регулювання валютного ринку;
- основних принципів формування міжнародного валютного ринку;
- практичних основ котирування іноземної та національної валюти;
- основних форм кредитування, як за кордоном, так і в Україні;
- місця, ролі, функцій та завдань міжнародних кредитно-фінансових установ;
- методології організації валютних операцій комерційними банками.

УМІННЯ:

УМ 24.1. Аналізувати тенденції розвитку міжнародного фінансового та валютного ринків; виявляти та оцінювати проблеми в проведенні міжнародних розрахунків, і пропонувати стратегічні заходи щодо їх вирішення; визначати вплив факторів та аналізувати зміни у міжнародній валютній політиці країни; організовувати функціональне забезпечення зовнішньоторговельних угод із задіянням необхідних валютних операцій;

- аналізувати діяльність валютного регулювання як в цілому, так і за окремими ознаками;
- визначати вплив валютного курсу на експортно-імпортні операції країни;
- сформулювати навички обчислення паритетного співвідношення курсів валют, крос-курсів, форвардних курсів;
- порівнювати витрати з альтернативних способів міжнародного запозичення кредитних коштів для фінансування міжнародних розрахунків;
- визначати відповідну до умов зовнішньоекономічної діяльності міжнародну форму розрахунків;
- використовувати різні способи страхування валютних ризиків;
- визначати регулятивні пріоритети формування сучасної міжнародної валютної політики;
- обґрунтовувати вибір валютних операцій у здійсненні міжнародної економічної діяльності підприємствами, фірмами та іншими юридичними чи фізичними особами.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є технології проведення валютних операцій, здійсненні документарних та недокументарних форм міжнародних розрахунків з використанням загальноприйнятих міжнародних правил, що застосовуються банками при обслуговуванні розрахунків між контрагентами у зовнішньоторговельній експортно-імпортній діяльності.

2. Пререквізити та постреквізити дисципліни (місце в структурно-логічній схемі навчання за відповідною освітньою програмою)

Навчальна дисципліна «Міжнародні розрахунки та валютні операції» закладає основу для фахівця економічного профілю теоретичних основ та практичних навиків проведення міжнародних розрахунків із використанням необхідних валютних операцій під час проведення зовнішньоторгівельних угод тощо. Вивчення навчальної дисципліни сприяє формуванню системного сприйняття майбутніми фахівцями міжнародних фінансових потоків, їх взаємозв'язок та регулювання, послідовність дотримання етапів у проведенні міжнародних розрахунків. Передумовою вивчення навчальної дисципліни «Міжнародні розрахунки та валютні операції» є наступні дисципліни: «Економічна теорія», «Макроекономіка», «Гроші та кредит», «Фінанси», «Фінансовий ринок», «Фінанси підприємств», «Міжнародна економіка», а також слугує засобом формування у студентів системного осмислення міжнародного фінансового функціонування держави (у аспекті проведення міжнародних розрахунків та валютних операцій) при написанні аналітичної частини розрахункової роботи.

Дисципліна посідає важливе місце у навчальному процесі, оскільки надає студентам теоретичні знання і практичні вміння щодо проведення різновидів валютних операцій та проведення як документарних, так і не документарних форм розрахунків. Для вивчення навчальної дисципліни «Міжнародні розрахунки та валютні операції» студент має володіти комп'ютерними програмами із побудови графіків, таблиць, презентацій для проведення аналізу та оцінки фінансових статистичних даних та представлення результатів проведеного дослідження.

3. Зміст навчальної дисципліни

РОЗДІЛ 1. ВАЛЮТНИЙ РИНОК ТА ВАЛЮТНІ ОПЕРАЦІЇ

Тема 1. Валютний ринок та валютні операції. Сутність, функції валютних ринків. Учасники валютних ринків. Загальні основи діяльності банків на валютних ринках. Форвардні операції. «Swap» ринку конверсійних операцій та ринку капіталів. Фінансові ф'ючерси. Опціонні угоди.

Тема 2. Поточні операції та валютна позиція банку. Поточні конверсійні операції з негайною поставкою валюти (угоди типу «today»; «tomorrow»; угоди типу «spot»). Поточні депозитно-кредитні операції. Валютна позиція банку. Валютне котирування та його види. Ліцензії НБУ на проведення валютних операцій.

РОЗДІЛ 2. МІЖНАРОДНІ ФОРМИ РОЗРАХУНКІВ

Тема 3. Відкриття та ведення міжнародних форм розрахунків. Організаційні засади міжнародних розрахунків. Форми міжнародних розрахунків. Авансовані платежі. Платіж на відкритий рахунок. Банківський переказ. Розрахунок векселями та чеками. Міжнародні розрахунки з використанням пластикових карток. Чисте інкасо. Акредитив.

Тема 4. Документарна інкасова форма міжнародних розрахунків. Сутність документарного інкасо. Процедура та етапи проведення міжнародних розрахунків завдяки використанню документарної форми інкасо. Відмінність документарного інкасо та чистого інкасо: переваги та недоліки. Уніфіковані правила проведення інкасової форми розрахунків. Вартість банківських послуг у проведенні інкасової форми розрахунків.

Тема 5. Документарна акредитивна форма міжнародних розрахунків. Сутність та види документарного акредитива. Процедура та етапи проведення міжнародних розрахунків завдяки використанню документарної форми акредитива. Відмінність документарного акредитива від інкасової форми міжнародних розрахунків: переваги та недоліки. Уніфіковані правила проведення документарної акредитивної форми розрахунків. Вартість банківських послуг у проведенні документарної акредитивної форми розрахунків.

РОЗДІЛ 3. ДЕПОЗИТНІ ВАЛЮТНІ ОПЕРАЦІЇ ТА УПРАВЛІННЯ ВАЛЮТНИМИ РИЗИКАМИ

Тема 6. Депозитні валютні операції. Сутність ринку депозитних валютних операцій. Котирування процентних ставок. Депозитна позиція. Функціонування та розвиток ринку євровалюти. Суб'єкти та об'єкти депозитних операцій. Класифікація депозитів за термінами. Принципи організації депозитних валютних операцій.

Тема 7. Управління валютними ризиками. Сутність та класифікація банківським ризиком. Сутність поняття та управління валютним ризиком.

РОЗДІЛ 4. БАНКІВСЬКА ГАРАНТІЯ У ФІНАНСУВАННІ ЗОВНІШНЬОТОРГІВЕЛЬНИХ УГОД

Тема 8. Банківська гарантія. Загальні принципи і правові основи банківської гарантії. Типи та види банківських гарантії. Дія банківських гарантії. Видача банківських гарантії. Використання банківської гарантії.

Тема 9. Банківське фінансування зовнішньоторговельних угод. Роль кредиту в забезпеченні зовнішньої торгівлі. Кредитування імпорту. Кредитування експорту.

РОЗДІЛ 5. ВІДКРИТТЯ ВАЛЮТНИХ РАХУНКІВ ТА РЕГУЛЮВАННЯ ВАЛЮТНИХ ОПЕРАЦІЙ

Тема 10. Відкриття і ведення валютних рахунків. Відкриття валютних рахунків юридичним особам. Відкриття валютних рахунків фізичним особам. Особливості ведення валютних рахунків.

Тема 11. Кореспондентські відносини з іноземними банками. Процес створення корвідносин. Зміст і мета корвідносин.

Тема 12. Контроль та регулювання валютних операцій. Сутність, структура та регулювання валютного ринку України. Види валютних операцій банків та їх ризикованість. Інформаційне забезпечення операцій на валютних ринках.

4. Навчальні матеріали та ресурси

Базова література

1. Кочетков В. М., Грінько І. М. Валютні операції: Конспект лекцій [Електронний ресурс] / Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут». Київ : НТУУ «КПІ», 2010. 146 с.
2. Береславська О. І. Міжнародні розрахунки та валютні операції : навч. посіб. / О. І. Береславська. Ірпінь : Університет ДФС України, 2019. 368 с.
3. Міжнародні розрахунки та валютні операції: навч. посіб. / Б. С. Івасів, Л. М. Прийдун, В. Я. Рудан. Тернопіль : Вектор, 2013. 572 с.

Додаткова література

1. Бурковська А. В. Міжнародні кредитно-розрахункові та валютні операції в сучасних умовах : навч. посіб. Київ : ЦУЛ, 2014. 208 с.
2. Валютні операції [Електронний ресурс] : методичні вказівки до практичних занять / НТУУ «КПІ»; уклад. В. М. Кочетков, І. М. Хоменко. – Електронні текстові дані (1 файл: 815 Кбайт). Київ : НТУУ «КПІ», 2012. 22 с. URL : <http://library.kpi.ua:8080/handle/123456789/1666>
3. Валютні операції [Електронний ресурс] : термінологічний словник для студентів спеціальності: 7.03050301 «Міжнародна економіка» / НТУУ «КПІ»; уклад. В. М. Кочетков, І. М. Грінько. – Електронні текстові дані (1 файл: 486 Кбайт). Київ : НТУУ «КПІ», 2014. 37 с. URL: <http://ela.kpi.ua/handle/123456789/7767>
4. Васюренко О. В. Банківські операції: навч. посіб.: 4-е вид., перероб. і доп. Київ: Знання, 2004. 324 с.
5. Віднійчук-Вірван Л. А. Міжнародні розрахунки і валютні операції : навчальний посібник. Вірван. Львів : Магнолія, 2007. 214 с.
6. Гнезділова О. М. Оптимізація системи безготівкових розрахунків / Сучасні питання економіки і права. 2011. Вип. 2. С. 100-105.
7. Дячек В.В., Колосовська О.Д., Оніщенко В.С. Особливості використання форм міжнародних розрахунків українськими підприємствами під час здійснення зовнішньоекономічної діяльності / Глобальні та національні проблеми економіки. 2018. Вип. 21. С. 70-76. URL: <http://global-national.in.ua/archive/21-2018/15.pdf>
8. Кривов'яз Т. В. Міжнародні кредитно-розрахункові операції в банках : навчальний посібник / Т. В. Кривов'яз; ред. М. І. Сивульський ; Відкритий міжнародний університет розвитку людини «Україна». Київ : Університетська книга, 2009. 327 с.
9. Кудлаєва Н.В., Онуфрак О.Д. Особливості застосування акредитивної форми міжнародних розрахунків в іноземній валюті / Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. 2017. С. 124-128. URL: <http://www.vestnik-econom.mgu.od.ua/journal/2017/27-2-2017/26.pdf/>
10. Міжнародні фінанси: підручник / О. І. Рогач, А. С. Філіпенко, Т. С. Шемет та ін.; за ред. О. І. Рогача. Київ : Либідь, 2003. 784 с.
11. Міжнародні фінанси [Текст] : навч. посіб. для студ., які навчаються за спеціальністю 051 «Економіка», спеціалізацією «Міжнародна економіка» за денною формою навчання / І. М. Грінько ; КПІ ім. Ігоря Сікорського. – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019. 109 с. URL: <http://ela.kpi.ua/handle/123456789/29057>
12. Міжнародні розрахунки та валютні операції: навч. посіб / Б.С. Івасів, Л.М. Прийдун, В.Я. Рудан. Тернопіль: Вектор, 2013. 572 с.

13. Носач Л. Л., Величко К. Ю. Системний вибір оптимальної форми міжнародних розрахунків / Бізнес Інформ. 2016. № 10. С. 39-46. URL: https://www.business-inform.net/export_pdf/business-inform-2016-10_0-pages-39_46.pdf
14. Тюха І. В., Рудницька Р. В. Вибір оптимальної форми розрахунків в управлінні зовнішньоекономічною діяльністю підприємств харчової промисловості. Формування ринкових відносин в Україні. 2014. № 10 (161). С. 114-117.
15. Тюріна Н. М., Карвацка Н. С. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства: навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2013. 408 с.
16. Фединяк Г. Міжнародно-правове регулювання розрахунків по акредитиву та законодавство України / Вісник Львівського університету. Серія міжнародні відносини. 2016. Вип. 39. С. 120-127.
17. Шуба Т. П., Колосовська О. Д., Оніщенко В. С. Мінімізація ризиків при веденні зовнішньоекономічної діяльності українськими підприємствами / Глобальні та національні проблеми економіки. 2017. № 20. С. 93-98. URL: <http://global-national.in.ua/archive/20-2017/20.pdf/>

Навчальний контент

5. Методика опанування навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Назви розділів і тем	Кількість годин				
	Всього	у тому числі			
		Лекції	Практичні заняття	Лабораторні	СРС
1	2	3	4	5	6
Розділ 1. ВАЛЮТНИЙ РИНОК ТА ВАЛЮТНІ ОПЕРАЦІЇ					
<i>Тема 1. Валютний ринок та валютні операції</i>	6	3	1		2
<i>Тема 2. Поточні операції та валютна позиція банку</i>	7	3	2		2
Разом за розділом 1	13	6	3		4
Розділ 2. МІЖНАРОДНІ ФОРМИ РОЗРАХУНКІВ					
<i>Тема 3. Відкриття та ведення міжнародних форм розрахунків</i>	8	3	3		2
<i>Тема 4. Документарна інкасова форма міжнародних розрахунків</i>	8	3	3		2
<i>Тема 5. Документарна акредитивна форма міжнародних розрахунків</i>	8	3	3		2
Разом за розділом 2	24	9	9		6
Розділ 3. ДЕПОЗИТНІ ВАЛЮТНІ ОПЕРАЦІЇ ТА УПРАВЛІННЯ ВАЛЮТНИМИ РИЗИКАМИ					
<i>Тема 6. Депозитні валютні операції</i>	8	3	3		2
<i>Тема 7. Управління валютними ризиками</i>	9	3	3		3
Разом за розділом 3	17	6	6		5
Розділ 4. БАНКІВСЬКА ГАРАНТІЯ У ФІНАНСУВАННІ ЗОВНІШНЬОТОРГІВЕЛЬНИХ УГОД					
<i>Тема 8. Банківська гарантія</i>	9	3	3		3
<i>Тема 9. Банківське фінансування зовнішньоторговельних угод</i>	9	3	3		3
Разом за розділом 4	18	6	6		6

1	2	3	4	5	6
Розділ 5. ВІДКРИТТЯ ВАЛЮТНИХ РАХУНКІВ ТА РЕГУЛЮВАННЯ ВАЛЮТНИХ ОПЕРАЦІЙ					
Тема 10. Відкриття і ведення валютних рахунків	11	3	3		5
Тема 11. Кореспондентські відносини з іноземними банками	11	3	4		4
Тема 12. Контроль та регулювання валютних операцій	10	3	3		4
Модульна контрольна робота	6		2		4
Реферат	10				10
Разом за розділом 5	48	9	12		27
Екзамен	30				30
Всього годин	150	36	36		78

6. Самостійна робота студента

№ з/п	Назви тем і питань, що виносяться на самостійне опрацювання та посилання на навчальну літературу	Кількість годин СРС
Розділ 1. ВАЛЮТНИЙ РИНОК ТА ВАЛЮТНІ ОПЕРАЦІЇ		
1	<p>Тема 1. Валютний ринок та валютні операції</p> <p><i>Завдання на СРС:</i> Загальні основи діяльності банків на валютних ринках. Обґрунтуйте відмінність між учасниками валютного ринку «маркет-мейкером» і «маркет-тейкером». Охарактеризуйте валютні операції та поясніть відмінність їх видів. Назвіть види валютних позицій і поясніть їх різницю. Поясніть сутність конверсійних операцій та охарактеризуйте групи на які вони поділяються. Розкрийте сутність функцій біржового клірингу. Поясніть різницю між контанго та беквардейшн. Охарактеризуйте сутність укладення форвардних угод. Обґрунтуйте відмінність форвардних угод від ф'ючерсних згідно самостійно обраних критеріїв. Розкрийте сутність ф'ючерсних угод. Охарактеризуйте сутність опціонних валютних операцій. Поясніть сутність строкових валютних операцій.</p> <p><i>Рекомендована література базова:</i> [1, с. 5-27; 2; 3].</p> <p><i>Рекомендована додаткова література:</i> [1; 4; 5; 11, с. 31-43; 12; 16].</p>	2
2	<p>Тема 2. Поточні операції та валютна позиція банку.</p> <p><i>Завдання на СРС:</i> Охарактеризуйте види валютних позицій. Поясніть відмінність поточних валютних операцій типу «today»; «tomorrow»; типу «spot». Обґрунтуйте відмінність поточних операцій із негайною поставкою валюти від строкових операцій. Поясніть сутність валютного котирування. Поясніть відкриту та закриту валютну позицію банку. Надайте визначення поняттю «валютне котирування». Поясніть що саме впливає на розмір відкритої валютної позиції банку.</p> <p><i>Рекомендована базова література:</i> [1, с. 35-41; 2; 3].</p> <p><i>Рекомендована додаткова література:</i> [1; 3; 4; 5; 12].</p>	2
Розділ 2. МІЖНАРОДНІ ФОРМИ РОЗРАХУНКІВ		
3	<p>Тема 3. Відкриття та ведення міжнародних форм розрахунків.</p> <p><i>Завдання на СРС:</i> Поясніть відмінність міжнародних форм розрахунків. Обґрунтуйте послідовність проведення міжнародного розрахунку згідно векселя та чеку. Охарактеризуйте переваги та недоліки обрання чистої інкасової форми розрахунку від акредитива для експортера та імпортера. Розкрийте сутність банківського переказу. Поясніть організаційні засади міжнародних форм розрахунків. Обґрунтуйте чому авансові платежі використовуються в Україні значно частіше ніж в інших країнах. Поясніть відмінність міжнародних розрахунків та внутрішніх. Обґрунтуйте та</p>	2

	<p>поясніть особливості використання форми платежів через відкритий рахунок. Проаналізуйте способи захисту від ризику неповернення втрати авансу у разі не поставки товару експортером у міжнародній банківській практиці. Охарактеризуйте особливості використання єврочеків.</p> <p><i>Рекомендована базова література:</i> [1, с. 43-52; 2; 3].</p> <p><i>Рекомендована додаткова література:</i> [10; 12; 15; 17].</p>	
4	<p>Тема 4. Документарна інкасова форма міжнародних розрахунків.</p> <p><i>Завдання на СРС:</i> Поясніть детально послідовність усіх етапів проведення інкасової форми розрахунків. Зазначте, які саме проблеми можуть виникнути у проведенні даної форми розрахунків як для експортера, так і для імпортера. Проаналізуйте вартість банківських послуг у проведенні інкасових розрахунків на національному ринку банківських послуг та світовому (обравши декілька країн ля порівняння).</p> <p><i>Рекомендована базова література:</i> [1, с. 72-82 ; 2; 3].</p> <p><i>Рекомендована додаткова література:</i> [6; 7; 11, с. 77-78; 13; 14; 15; 17].</p>	2
5	<p>Тема 5. Документарна акредитивна форма міжнародних розрахунків.</p> <p><i>Завдання на СРС:</i> Поясніть детально послідовність усіх етапів проведення документарної акредитивної форми розрахунків. Зазначте, які саме проблеми можуть виникнути у проведенні даної форми розрахунків як для експортера, так і для імпортера. Проаналізуйте вартість банківських послуг у проведенні документарних акредитивних розрахунків на національному ринку банківських послуг та світовому (обравши декілька країн ля порівняння). Охарактеризуйте сутність уніфікованих правила проведення документарної акредитивної форми розрахунків.</p> <p><i>Рекомендована базова література:</i> [1, с. 57-72; 2; 3].</p> <p><i>Рекомендована додаткова література:</i> [9; 11, с. 80-84; 16].</p>	2
	<p>Розділ 3. ДЕПОЗИТНІ ВАЛЮТНІ ОПЕРАЦІЇ ТА УПРАВЛІННЯ ВАЛЮТНИМИ РИЗИКАМИ</p>	
6	<p>Тема 6. Депозитні валютні операції.</p> <p><i>Завдання на СРС:</i> Поясніть дату валютування депозитарних угод. Розкрийте відмінність між датою укладення угоди та датою валютування. Обґрунтуйте чинники, які окрім інфляції та інфляційного очікування впливають на рівень вільного від ризику ринкового відсотку. Розкрийте сутність ставки LIBOR. Обґрунтуйте різницю між ставкою залучення bid та ставкою розміщення offer. Поясніть чинники, які впливають на розмір спреду ставок BID та OFFER. Назвіть чинники, які сприяли розвитку євrorинку. Перелічіть учасників ринку євровалют. Охарактеризуйте види депозитів згідно класифікаційних ознак. Поясніть основні принципи організації депозитних валютних операцій.</p> <p><i>Рекомендована базова література:</i> [1, с. 82-88; 2; 3].</p> <p><i>Рекомендована додаткова література:</i> [3; 10; 12; 16].</p>	2
7	<p>Тема 7. Управління валютними ризиками.</p> <p><i>Завдання на СРС:</i> Обґрунтуйте стратегічні рішення управління валютними ризиками. Поясніть сутність валютних ризиків. Охарактеризуйте валютні ризики згідно класифікаційних ознак.</p> <p><i>Рекомендована базова література:</i>[1, с. 122-132; 2; 3].</p> <p><i>Рекомендована додаткова література:</i> [3; 5; 10; 12].</p>	3
	<p>Розділ 4. БАНКІВСЬКА ГАРАНТІЯ У ФІНАНСУВАННІ ЗОВНІШНЬОТОРГІВЕЛЬНИХ УГОД</p>	
8	<p>Тема 8. Банківська гарантія.</p> <p><i>Завдання на СРС:</i> Охарактеризуйте типи, види банківських гарантій. Обґрунтуйте дію банківських гарантій та ефективність результатів, які можна від них отримати. Поясніть загальні принципи і правові основи банківської гарантії.</p> <p><i>Рекомендована базова література:</i> [1, с. 93-107; 2; 3].</p> <p><i>Рекомендована додаткова література:</i> [4; 5 ; 10].</p>	3
9	<p>Тема 9. Банківське фінансування зовнішньоторговельних угод.</p> <p><i>Завдання на СРС:</i> Обґрунтуйте важливість кредитування імпорту у</p>	3

	зовнішньоторговельних угодах. Проаналізуйте переваги та недоліки у кредитуванні експортних та імпорتنих зовнішньоторговельних угод. Обґрунтуйте важливу роль кредиту в забезпеченні зовнішньої торгівлі. <i>Рекомендована базова література:</i> [1, с. 106-115; 2; 3]. <i>Рекомендована додаткова література:</i> [1; 3; 12].	
	Розділ 5. ВІДКРИТТЯ ВАЛЮТНИХ РАХУНКІВ ТА РЕГУЛЮВАННЯ ВАЛЮТНИХ ОПЕРАЦІЙ	
10	Тема 10. Відкриття і ведення валютних рахунків. <i>Завдання на СРС:</i> Обґрунтуйте особливості ведення валютних рахунків. Поясніть процедуру відкриття валютних рахунків фізичними особами. Проаналізуйте відмінність проведення валютних рахунків юридичними та фізичними особами. <i>Рекомендована базова література:</i> [1, с. 43-52; 2; 3]. <i>Рекомендована додаткова література:</i> [12; 16].	5
11	Тема 11. Кореспондентські відносини з іноземними банками. <i>Завдання на СРС:</i> Охарактеризуйте процес створення корвідносин. Обґрунтуйте зміст і мету корвідносин. <i>Рекомендована базова література:</i> [2; 3]. <i>Рекомендована додаткова література:</i> [1; 3; 10; 12].	4
12	Тема 12. Контроль та регулювання валютних операцій. <i>Завдання на СРС:</i> Обґрунтуйте способи можливого забезпечення кредитного договору. Охарактеризуйте форми проведення страхування кредиту. Поясніть сутність диверсифікації кредитних вкладень. Охарактеризуйте сутність внутрішньої норми доходності. Поясніть класифікацію за внутрішніми та зовнішніми розрахунками, чи є суперечності у зазначених видах розрахунках. Поясніть чому управління ризиком є актуальною проблемою для всіх економічних суб'єктів. Обґрунтуйте підходи до класифікації ризиків. Поясніть з чим пов'язані фінансові ризики. Обґрунтуйте чим відрізняється гарантія від поручництва. <i>Рекомендована базова література:</i> [2; 3]. <i>Рекомендована додаткова література:</i> [1; 2; 4; 5; 10; 12; 16].	4
13	Підготовка до МКР	4
14	Написання реферату	10
15	Підготовка до іспиту	30
Всього год.:		78

Для студентів освітньої програми «Міжнародна економіка» передбачено виконання **реферативної роботи**. Виконуються згідно стандартів, у термін, зазначений викладачем (попередньо узгоджений зі студентами) і має на меті контроль самостійного поглиблення знань з навчальної дисципліни. Про результати виконання самостійної роботи студенти звітують в усній (доповідь) та письмовій формах (робота роздрукована, попередньо надіслана на електронну пошту викладача). Орієнтовна тематика реферативної роботи представлена в Додатку А.

Мета індивідуального завдання (реферату) – набуття навичок застосування отриманих теоретичних знань у практичній зовнішньоекономічній діяльності щодо проведення валютних операцій та вибір і застосування міжнародних форм розрахунків. Написання індивідуального семестрового завдання передбачає закріплення і поглиблення набутих теоретичних знань, а отримані результати є основою для подальшого успішного працевлаштування студентів, їх здатності аналізувати валютно-кредитну політику та її вплив на фінансово-економічну діяльність країни та світу.

З навчальної дисципліни «Міжнародні розрахунки та валютні операції» передбачено виконання студентами однієї модульної контрольної роботи (МКР). Основною ціллю проведення модульної контрольної роботи є встановлення інтегрального рівня засвоєння студентами теоретичних знань та вмінь за результатами вивчення розділів навчальної дисципліни. Аналіз виконання МКР надає змогу виявити прогалини у знаннях і вміннях студента та скоректувати самостійну роботу студента з підготовки до іспиту. Модульна контрольна робота (МКР) складається із різних варіантів завдань, як тестових питань, так і кейс-задач, приклади типових варіантів завдань наведено у Додатку Б та Додатку В.

7. Політика навчальної дисципліни (освітнього компонента)

З метою закріплення знань, одержаних студентами на лекційних заняттях та в результаті самостійної роботи, на кожній лекції, починаючи з другої, рекомендується здійснювати експрес-контроль отриманих знань у вигляді письмового вирішення тестових завдань або опитування.

Основні методи навчання

Застосовуються стратегії активного і колективного навчання, які визначаються наступними методами і технологіями:

1) методи проблемного навчання (проблемний виклад, пошуковий та дослідницький метод);
2) особистісно-орієнтовані (розвиваючі) технології, засновані на активних формах і методах навчання («мозковий штурм», «аналіз ситуацій», ділові, рольові та імітаційні ігри, дискусія, експрес-конференція, навчальні дебати, кейс-технологія та ін.);

3) інформаційно-комунікаційні технології, що забезпечують проблемно-дослідницький характер процесу навчання та активізацію самостійної роботи студентів (електронні презентації для лекційних занять, використання відео-підтримки навчальних занять, розробка і застосування на основі комп'ютерних і мультимедійних засобів завдань пов'язаних із вирішенням проблемних питань у галузі міжнародних фінансів, доповнення традиційних навчальних занять засобами взаємодії на основі мережевих комунікаційних можливостей.

Проведення лекцій забезпечує формування теоретичних знань студента у процесі викладу теоретичного матеріалу, розв'язування проблем, ситуацій, завдань практично-прикладного характеру, використання мультимедійних засобів. Студенти повинні уважно прослухати план лекції, стежити за ходом викладання відповідно до плану. Головні тези лекції лектор виділяє різними способами: затримання або прискорення темпу, підвищення інтонації, виразнішою дикцією, повторенням окремих фраз, вказівкою, щоб студенти записали визначення або положення. Конспект лекцій повинен являти скорочений запис, в якому за допомогою активної думки та пам'яті виділяється головне. Нові поняття, визначення та найінформативніші висновки слід записувати повністю для спрощення їх подальшого відтворення. При розгляді основних питань лекції рекомендується звернути увагу на аналіз спеціальної літератури, роблячи акцент на дискусійних питаннях. Під час ознайомлення студентів з позиціями різних науковців і практичних працівників слід пропонувати їм визначитися з власною позицією по різних проблемних питаннях із міжнародних розрахунків та валютних операцій та запропонувати стратегічні рішення у вирішенні проблем проведення валютних операцій та оптимальному виборі і проведенні міжнародних форм розрахунків контрагентами різних країн світу.

У ході практичних занять здійснюється закріплення теоретичного матеріалу та набуття практичних вмінь, знань та навичок у процесі розв'язування індивідуальних та диференційованих задач, проблемних ситуацій, проведення партнерських дискусій, ділових ігор, кейс-завдань, презентацій, навчальних проектів, які моделюють майбутню професійну діяльність фахівців. Студенти розглядають ситуації та розв'язують завдання наближені до реальних умов їхньої професійної діяльності. Самостійне опрацювання матеріалу орієнтоване на творче опрацювання лекцій, підготовку до іспиту та полягає у створенні індивідуальних опорних конспектів, виконанні вправ змістово-пошукового плану, підготовці та виконанні індивідуальних і колективних завдань. Методика вивчення навчальної дисципліни ґрунтується на поєднанні послідовного вивчення лекційного матеріалу, виконання контрольних завдань, самостійної роботи студентів з використанням основного і додаткового матеріалу інформаційних джерел.

Студент має вчасно здати на перевірку викладачу реферат та представити результати дослідження на практичному занятті для їх обговорення в аудиторії (до складання іспиту протягом семестру). Виконання розрахункової роботи є обов'язковою умовою допуску до складання іспиту. МКР пишеться у кінці семестру для засвоєння знань з навчальної дисципліни. Студенти мають обов'язково відвідувати, як практичні, так і лекційні заняття. Штрафні бали за відсутність на занятті не вводяться. Відвідавши заняття студент отримує бали за виконані завдання (тестові, кейс-завдання, тренінги, комплексні задачі тощо). За відсутності його без поважної причини на занятті, студент не має змоги передати завдання та отримати бали. Таким чином він їх втрачає за відсутності його на занятті та не виконані завдань з навчальної дисципліни. Якщо ж студент не відвідав заняття із поважної причини, то він повинен пред'явити викладачу документ, який підтверджує поважну причину його відсутності. Тому, має змогу виконати завдання на консультації. Перескладання іспиту здійснюється згідно термінів додаткової сесії встановлених деканатом. Як студент, так і викладач має дотримуватися політики щодо академічної доброчесності.

8. Види контролю та рейтингова система оцінювання результатів навчання (PCO)

1. Рейтинг студента з кредитного модуля складається з балів, що він отримує за:

- виконання контрольних робіт, кейс-завдань, ділових ігор (експрес-контролів на практичних заняттях);
- виконання модульної контрольної роботи (МКР);
- написання реферату.

2. Критерії нарахування балів.

2.1. Експрес-контрольні роботи оцінюються в 5 балів кожна:

- «відмінно» – повна відповідь (не менше 90% потрібної інформації) – 5 балів;
- «добре» – достатньо повна відповідь (не менше 75% потрібної інформації) або повна відповідь з незначними неточностями – 4 балів;
- «задовільно» – неповна відповідь (не менше 60% потрібної інформації) та незначні помилки – 3 бали;
- «незадовільно» – відповідь не відповідає вимогам до «задовільно» – 0 балів.

2.2. Модульна контрольна робота оцінюється у 15 балів за такими критеріями:

- «відмінно» – повна відповідь (не менше 90% потрібної інформації) – 15-14 балів;
- «добре» достатньо повна відповідь (не менше 75% потрібної інформації) або повна відповідь з незначними неточностями – 13-12 балів;
- «задовільно» – неповна відповідь (не менше 60% потрібної інформації) та незначні помилки – 11-8 балів;
- «незадовільно» – відповідь не відповідає вимогам до «задовільно», МКР не зараховано – 0 балів.

2.3. Реферат оцінюється у 15 балів за такими критеріями:

- «відмінно» – творчий підхід до розкриття обраної теми, вірно представлена графічна інтерпретація дослідження із проведеним аналізом показників, використаний математичний апарат щодо розрахунків показників, представлені висновки та структура розв'язку з приведеними формулами – 15-14 балів;
- «добре» – глибоке розкриття питань, відображена власна позиція обраної теми, вірно приведені математичні розв'язки та графічно представлені, наведені висновки та структура розв'язку, але не приведені формули – 13-11 бали;
- «задовільно» – обґрунтоване розкриття проблеми з певними недоліками, представлена графічна інтерпретація дослідження, вірно застосовані економіко-математичні методи у дослідженні обраної теми, але не представлені формули і відсутні висновки – 10-7 балів;
- «незадовільно» – завдання не виконане, не зараховано – 0 балів.

Наявність позитивної оцінки з реферату є умовою допуску до складання іспиту.

2.4. Екзаменаційна робота оцінюється в 40 балів. Контрольне завдання цієї роботи складається з двох теоретичних питань (Додаток Г) двох кейс-завдань (типові представлені у Додатку В). Кожне завдання оцінюється у 10 балів за такими критеріями:

- «відмінно», повна відповідь (не менше 90% потрібної інформації) – 10-9 балів;
- «добре», достатньо повна відповідь (не менше 75% потрібної інформації, або незначні неточності у розв'язку задачі) – 8-7 балів;
- «задовільно», неповна відповідь (не менше 60% потрібної інформації та деякі помилки) – 6-3 балів;
- «незадовільно», відповідь не відповідає умовам на «задовільно» – 0 балів.

3. Умовою першої атестації є отримання не менше 16 балів. Умовою другої атестації – отримання не менше 45 балів та зарахування МКР та реферату.

4. Сума рейтингових балів, отриманих студентом протягом семестру, переводиться до підсумкової оцінки згідно з таблицею.

5. Таблиця переведення рейтингових балів до оцінок:

<i>Кількість балів</i>	<i>Оцінка</i>
<i>100-95</i>	<i>Відмінно</i>
<i>94-85</i>	<i>Дуже добре</i>
<i>84-75</i>	<i>Добре</i>
<i>74-65</i>	<i>Задовільно</i>
<i>64-60</i>	<i>Достатньо</i>
<i>Менше 60</i>	<i>Незадовільно</i>
<i>Не виконані умови допуску</i>	<i>Не допущено</i>

Робочу програму навчальної дисципліни (силабус):

Складено: доц., к.е.н. Грінько Іриною Миколаївною

Ухвалено кафедрою міжнародної економіки (протокол № 12 від 14.06.2023 р.)

Погоджено Методичною комісією факультету¹ (протокол № 11 від 30.06.2023 р.)

---

¹ Методичною радою університету – для загальноуніверситетських дисциплін.

ОРІЄНТОВНА ТЕМАТИКА РЕФЕРАТІВ З ДИСЦИПЛІНИ

«Міжнародні розрахунки та валютні операції»

1. Еволюція світової валютної системи. Основні риси валютних систем.
2. Валютна політика.
3. Європейська економічна валютна система.
4. Державно-правова форма організації міжнародних валютних відносин.
5. Міжнародна валютна ліквідність України.
6. Аналіз валютного курсу.
7. Конвертованість валют.
8. Встановлення і використання офіційного обмінного курсу. Динаміка курсу України.
9. Регламентація валютного регулювання та валютного контролю.
10. Ліцензування валютних операцій.
11. Валютна позиція банку: відкрита та закрита.
12. Порядок одержання резидентами кредитів в іноземній валюті від нерезидентів.
13. Режим поточних рахунків в іноземній валюті.
14. Порядок відкриття та функціонування кодованих валютних рахунків.
15. Українська Міжбанківська валютна біржа. Регламентація діяльності.
16. Організація операцій на міжбанківському валютному ринку.
17. Підстави для купівлі валюти на міжбанківському валютному ринку.
18. Торгівля банківськими металами.
19. Правила використання готівкової та іноземної валюти на території України.
20. Пункти обміну валют.
21. Порядок переміщення іноземної валюти через митний кордон України.
22. Валютна операція,
23. Валютна операція "spot".
24. Свопові валютні операції.
25. Форвардні валютні операції
26. Валютні ф'ючерси.
27. Валютні опціони.
28. Арбітражні операції.
29. Організація операцій "своп".
30. Форми міждержавних розрахунків.
31. Валютно-фінансові умови зовнішньо-економічної діяльності.
32. Поглиблення зовнішньоторговельних зв'язків,
33. Зовнішньо-економічний контракт та його форми.
34. Встановлення кореспондентських відносин з іноземними банками.
35. Роль банків у проведенні міжнародних розрахунків.
36. Акредитивна форма розрахунків.
37. Обрання виду акредитиву в проведенні міжнародних розрахунків.
38. Схема організації акредитивних розрахунків.
39. Особливості акредитивної форми розрахунків.
40. Уніфіковані правила проведення інкасових операцій.
41. Особливості інкасових операцій.
42. Обов'язки учасників інкасо.
43. Схема організації документарного інкасо.
44. Банківський переказ: переваги та недоліки.
45. Застосування банківських переказів,
46. Форми передачі платіжних інструкцій.
47. Чекова форма розрахунків.
48. Особливості чекових розрахунків.
49. Вексель як форма здійснення платежів.
50. Застосування векселів в міжнародній практиці валютних розрахунків.
51. Переказ іноземної валюти за рахунок особистих коштів громадян України.
52. Використання авансованих платежів: переваги та недоліки.
53. Особливості та тенденції розвитку ринку ластикових карток в Україні.
54. Принципи формування платіжного балансу.
55. Структура платіжного балансу по методиці МВФ.
56. Стан платіжного балансу України: динаміка та розвиток.
57. Баланс поточних операцій.

Типові тестові завдання модульної контрольної роботи

1. *Форвардні операції – це:*
  - а. угоди між двома контрагентами про майбутню поставку валюти за раніше обумовленим курсом, які укладаються поза біржею;
  - б. угоди з купівлі-продажу у майбутньому між двома сторонами за раніше обумовленим курсом, які укладаються на біржових ринках;
  - в. угоди, що дають право (але не зобов'язання) одному учаснику угоди купити або продавати відповідну кількість іноземної валюти за фіксованим курсом протягом визначеного часу;
  - г. валютна операція, яка поєднує купівлю-продаж двох валют на умовах негайної поставки на умовах з одночасною контругодою на відповідний термін з тими самими валютами.
2. *До строкових валютних операцій відносяться:*
  - а. форварди, ф'ючерси, опціони;
  - б. свопи, варранти, опціони;
  - в. ф'ючерси, варранти, ноти;
  - г. форварди, свопи, ноти.
3. *Незадовго до дати виконання контракту з метою гарантування виконання його умов може вводитись:*
  - а. початкова маржа;
  - б. варіаційна маржа;
  - в. додаткова маржа;
4. *Вартість яких ф'ючерсів оцінюють з принципу паритету валютних курсів і процентних ставок:*
  - а. ф'ючерсів з поставками;
  - б. ф'ючерсних контрактів на фондовий індекс;
  - в. процентних ф'ючерсів;
  - г. валютних ф'ючерсів.
5. *Базисом називають:*
  - а. фактичну різницю між ціною ф'ючерсного контракту і спот-курсом базового активу;
  - б. номінальну різницю між ціною форвардного контракту і спот-курсом базового активу;
  - в. номінальну різницю між ціною ф'ючерсного контракту і крос-курсом базового активу;
  - г. фактичну різницю між ціною форвардного контракту і крос-курсом базового активу.
  - д. до п'яти років.
6. *Початкова маржа на один ф'ючерсний контракт, як правило, повинна покривати:*
  - а. місячну зміну ціни контракту;
  - б. десятиденну зміну ціни контракту;
  - в. двадцятиденну зміну ціни контракту;
  - г. одnodенну зміну ціни контракту;
  - д. п'ятиденну зміну ціни контракту.
7. *Опціон колл – контракт, що надає покупцеві право :*
  - а. купити стандартну кількість базового активу;
  - б. продати стандартну кількість базового активу;
  - в. отримати прибуток при його негайному використанні;
  - г. купити стандартну кількість із зростаючим спот-курсом.
8. *Обернений спред «ведмедя» полягає в утворенні:*
  - а. довгого опціону колл (з вищою ціною виконання) і короткого опціону колл (з нижчою ціною виконання);
  - б. довгого коллу (з нижчою ціною виконання) і короткого опціону колл (з вищою ціною виконання);
  - в. короткого опціону пут (з нижчою ціною виконання) і довгого опціону колл (з вищою ціною виконання);
  - г. довгого опціону пут (з нижчою ціною виконання) і короткого опціону колл (з вищою ціною виконання).
9. *Принцип паритету полягає у:*
  - а. визначенні валютних курсів співвідношенням між рівнями цін двох країн;
  - б. стабілізації купівельної спроможності грошей маневруванням золотим паритетом грошової одиниці;
  - в. необхідності орієнтації валютної політики всіх країн на ключову валюту і підтримки її як резервної валюти;
  - г. у фіксуванні паритетів, які змінюються при фундаментальній нерівновазі платіжного балансу.
10. *Закрита валютна позиція – це:*
  - а. сума активів та позабалансових вимог збігається із сумою балансових та позабалансових зобов'язань у кожній іноземній валюті.
  - б. сума балансових та позабалансових зобов'язань перевищує суму активів і позабалансових вимог у кожній іноземній валюті.
11. *Активний учасник ринку, який зв'яже покупців та продавців, виставляє курси валют і диктує свої умови:*

- а. маркет-майкер;
  - б. маркет-тейкер.
12. Існують способи розрахунку крос-курсів з урахуванням того, чи є котирування валют до долара:
- а. два прямі котирування,
  - б. пряме і непряме котирування,
  - в. два зворотні котирування;
  - г. всі вище перелічені.
13. Валютні обмеження-це:
- а. законодавча або адміністративна заборона, лімітування і регламентація операцій резидентів та нерезидентів з валютою та іншими валютними цінностями;
  - б. врегульовані законодавством способи виконання грошових зобов'язань за зовнішньоторговельним контрактом;
  - в. регулювання строків платежів за експортом та імпортом.
14. Аванс-це:
- а. грошова сума або майнова цінність, яка передається покупцем продавцеві до відвантаження товару в рахунок виконання зобов'язань за контрактом;
  - б. просте доручення комерційному банку своєму банку-кореспонденту сплатити відповідну суму грошей на прохання і за рахунок переказника іноземному отримувачу із врахування способу відшкодування банку платнику сплаченої суми;
  - в. банківські перекази, що здійснюються в безготівковій формі.
15. Форми міжнародних рахунків різняться за розміром участі комерційних банків у їх проведенні: максимальна участь банків спостерігається при переказі:
- а. інкасо;
  - б. банківському переказі;
  - в. акредитиві.
16. Платіжне доручення виплатити зазначену у чеку суму власнику, підпис якого є на дорожньому чеку у момент його продажу:
- а. кредитна картка
  - б. дорожній або туристичний чек
  - в. аванс
17. Якщо зазначена на чеку сума платежу розрахована в іноземній валюті для країни-платежу, то оплата чека у даній валюті здійснюється:
- а. у національній валюті за курсом дня платежу;
  - б. лише за наявності на ньому помітки «ефектив»;
  - в. через платіжне доручення.
18. При переказуванні коштів за фактично поставлений товар(надані послуги) необхідно вказати:
- а. відсоток сплати;
  - б. дату його прибуття в країну;
  - в. спосіб виконання переказу.
19. До складу учасників європейської банківської системи «еврочек» входить:
- а. 40 країн;
  - б. 10 країн;
  - в. 30 країн.
20. Пластикові картки бувають:
- а. кредитні, депозитні;
  - б. дебетні, кредитні;
  - в. дорожні, туристичні.
21. Задаток стороні, яка не виконала договір:
- а. не звільняє від відшкодування збитків;
  - б. частково звільняє від відшкодування збитків;
  - в. повністю звільняє від відшкодування збитків.

Типові варіанти кейс-завдань для модульної контрольної роботи та іспиту

Варіант 1

1. Імпортер має оформити заяву на відкриття безвідзивного документарного акредитиву і звертається до свого банку з проханням про консультацію стосовно можливих проблем при використанні безвідзивного акредитиву, яких йому слід остерігатися. Підготуйте відповідь на його запит.

2. Клієнт банку за експорт товарів отримує валютні надходження головним чином з безвідзивних акредитивів і частково шляхом інкасо на умовах Д/П. Транспортним документом в обох випадках завжди виступав звичайний коносамент. Однак останнім часом компанії, що здійснюють вантажні перевезення, пропонують нові форми транспортування та їхнього документального оформлення. Клієнт стурбований цим і хоче в'ясувати у своєму банку ступінь ризиків, пов'язаних з використанням незнайомих документів.

Підготуйте відповідь на такі запитання:

А: в чому полягають особливості:

- а) рейсового коносаменту;
- б) коносаменту на змішані перевезення;
- в) морської накладної;
- г) дорожньої накладної.

Б: при застосуванні кожного із двох останніх документів, які є:

- а) вигоди для імпортера;
- б) невигоди для експортера.

3. Поясніть, чому деякі підприємці часто схильні вважати, що безвідкличний документарний акредитив є:

- а) для експортера лише умовним зобов'язанням банку;
- б) для імпортера таким, що не забезпечує повного захисту його інтересів.

Варіант 2

1. Експортер отримав через свій банк повідомлення про умови відкритого на його ім'я імпортером безвідзивного документарного акредитива. Як банківській фахівець, дайте змістовні поради:

- а) що він має робити з цими умовами в першу чергу;
- б) про що він повинен пам'ятати при підготовці відповідних документів.

2. Поясніть, чому підвищення курсу національної валюти вигідне імпортерам.

Визначте умови котирування валют (прямі чи непрямі). Обчисліть співвідношення кожного валютного курсу. Умови: USD/CAD - 1,1521; GBR/USD - 1,6991.

3. Використовуючи календар на певний місяць (обов'язково зазначте за який місяць і рік) для того щоб визначити:

- а) тривалість операцій спот номінально /кількість днів/;
- б) тривалість операцій фактично /кількість днів/;
- в) дата остаточного валютування за операцією спот.

Валюта	Дні укладання угод	Робочі дні за спот	Календарні дні	Дата валютування за спот
GBP	4			
Євро	15			
CAD	14			

**Орієнтовні питання для підготовки до іспиту з навчальної дисципліни
“Міжнародні розрахунки та валютні операції”**

1. Історичні передумови розвитку валютних відносин
2. Види валютно-фінансових систем
3. Еволюція світової валютної системи
4. Валюта та валютні курси як основні елементи світової валютної системи
5. Сутність та види конвертованості валют
6. Паралельний обіг валют
7. Механізм функціонування світового валютного ринку
8. Види операцій на валютному ринку
9. Структура валютного ринку
10. Валютне регулювання і валютний контроль
11. Механізм здійснення операцій на міжбанківському валютному ринку
12. Сутність валютного дилінгу у банках
13. Переміщення валюти через митний кордон України
14. Правила переказу іноземної валюти за межі України
15. Використання готівкової іноземної валюти на території України
16. Валютні операції з негайною поставкою
17. Термінові угоди з іноземною валютою
18. Порівняльна характеристика ф'ючерсного і форвардного ринків
19. Організація міжнародних кредитних операцій банку
20. Сутність та форми міжнародних розрахунків
21. Авансовий платіж в системі міжнародних розрахунків
22. Оплата після відвантаження як форма міжнародних розрахунків
23. Торгівля за відкритим рахунком
24. Механізм здійснення міжнародних розрахунків за допомогою акредитива
25. Механізм здійснення міжнародних розрахунків за допомогою інкасо
26. Засоби здійснення міжнародних платежів
27. Способи здійснення міжнародних платежів
28. Зміна умов анулювання і закриття акредитива
29. Проблеми, переваги і недоліки акредитивної форми розрахунків
30. Механізм відкриття, ведення, переоформлення та закриття валютних рахунків
31. Особливості відкриття і ведення поточних рахунків в іноземній валюті іноземним представництвам та інвесторам-нерезидентам
32. Порядок відкриття і ведення поточних валютних рахунків фізичним особам
33. Механізм ліцензування валютних операцій
34. Характеристика операцій з придбання і продажу валюти.
35. Міжнародні торговельні розрахунки в системі банківського бізнесу
36. Вплив факторів на стан міжнародних торговельних розрахунків
37. Зовнішньо-торгівельний контракт як база розрахункових та кредитних операцій
38. Валютно-фінансові умови зовнішньо-торгівельного контракту
39. Особливості розрахунків підчас експортних та імпорتنних операцій підприємств України
40. Вибір валюти ціни та валюти платежу в умовах інфляції.
41. Умови платежу як найвагомий елемент валютно-фінансових умов контракту.
42. Ризики в зовнішньо-торгівельних операціях
43. Запобігання ризикам шляхом прогнозування валютного курсу
44. Методи хеджування від валютного ризику
45. Банківська гарантія як інструмент забезпечення виконання розрахункових і кредитних зобов'язань
46. Правові основи валютного забезпечення міжнародних розрахункових і кредитних операцій українських підприємств.
47. Сучасні шилінгові системи та використання їх з метою здійснення валютного та відсоткового арбітражу.
48. Можливості проведення валютного арбітражу комерційними банками України.